

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/169/2020
Identifikačné číslo spisu:	8111214049
Dátum vydania rozhodnutia:	28.10.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Branislav Král
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:8111214049.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1a/ K. E. G., narodeného XX. E. XXXX, bývajúceho v J., R. XX, 1b/ S. G., narodeného X. X. XXXX, bývajúceho v Ľ., J. P. XX, 1c/ G. D. rod. G., narodenej X. E. XXXX, bývajúcej v J., R. XX (ako právnych nástupcov po pôvodnej žalobkyni 1/ C. G., narodenej XX. E. XXXX, zomrelej X. E.Á. XXXX, naposledy bývajúcej v Ľ., J. P. XX), 2a/ A. Ľ. H.F., narodenej XX. E. XXXX, bývajúcej v J.S., Z. XX, 2b/ A. J. H., narodeného X. R. XXXX, bývajúceho v E. XXX (ako právnych nástupcov po pôvodnej žalobkyni 2/ H. H., narodenej X. E. XXXX, zomrelej X. H. XXXX, naposledy bývajúcej v J., Z. XX), 3/ C. G., bývajúceho v Ľ., H. XX, 4/ K. E. G., narodeného XX. E.X. XXXX, bývajúceho v J., R. XX, 5/ S. G., narodeného X. X. XXXX, bývajúceho v Ľ., J. P. XX, 6/ G. D. rod. G.S., narodenej X. E. XXXX, bývajúcej v J., R. XX, zastúpených JUDr. Lýdiou Farbakyovou, advokátkou so sídlom v Prešove, Floriánova 12, 7/ E. G., bývajúceho v Ľ., ul. Š. Č. X, zastúpeného Mgr. Miroslavom Balážom, advokátom so sídlom v Prešove, ul. Sládkovičova č. 8, proti žalovanému Xylo Machinery SK s. r. o., IČO: 31 733 085, so sídlom v Prešove, Bardejovská 24, zastúpenému spoločnosťou BDO Legal, s. r. o., IČO: 51 803 330, so sídlom v Bratislave, Mostová 2, o určenie vlastníckeho práva, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 28C 113/2011, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 21. januára 2019 sp. zn. 16 Co 15/2018 v znení opravného uznesenia z 29. júna 2020 č. k. 16 Co 15/2018-982, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom 1a/ až 7/ náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 25. októbra 2017, č. k. 28C 113/2011-793 v znení opravného uznesenia z 27. apríla 2020 č. k. 28C 113/2011-968 určil, že nehnuteľnosti

č. CKN 3006 o výmere 2 933 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria,

č. CKN 3010 o výmere 1 471 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria,

č. CKN 3011 o výmere 844 m², druh pozemku ostatné plochy,
č. CKN 3012 o výmere 1 341 m², druh pozemku ostatné plochy,
zapísané na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie L. a podľa geometrického plánu č. Gp 1117/2014 zo 6. augusta 2014 novovytvorené parcely

č. CKN 3007/2 o výmere 587 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria,
č. CKN 3008/3 o výmere 2 059 m², druh pozemku zastavané plochy,
č. CKN 3009/3 o výmere 3 091 m², druh pozemku ostatné plochy,
č. CKN 3013/2 o výmere 485 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria,
č. CKN 3014/2 o výmere 556 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, patria v podiele 1 do dedičstva po O. G., zomr. XX. C. XXXX (výrok I.).

Zároveň určil, že pôvodná žalobkyňa 2/ H. H. a žalobca 3/ C. G. sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti:

č. CKN 3006 o výmere 2 933 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria,
č. CKN 3010 o výmere 1 471 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria,
č. CKN 3011 o výmere 844 m², druh pozemku ostatné plochy,
č. CKN 3012 o výmere 1 341 m², druh pozemku ostatné plochy
zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie L. a podľa geometrického plánu č. Gp 1117/2014 zo 6. augusta 2014 novovytvorených parciel

č. CKN 3007/2 o výmere 587 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria,
č. CKN 3008/3 o výmere 2 059 m², druh pozemku zastavané plochy,
č. CKN 3009/3 o výmere 3 091 m², druh pozemku ostatné plochy,
č. CKN 3013/2 o výmere 485 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria,
č. CKN 3014/2 o výmere 556 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria
každý v podiele 1 k celku (výrok II.).

Žalobcom priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % (výrok III.) a štátu priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % (výrok IV.).

2. Výkonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že právni predchodcovia žalobcov sa stali vlastníckymi predmetných nehnuteľností na základe vydržania, keď dobromyseľne do držby týchto nehnuteľností vstúpili na základe Výmeru z roku 1948, pričom predmetné parcely aj reálne užívali. Na vydržanie nemala vplyv ani argumentácia, že prvotná konfiškácia majetku po C. C. neprebehla v súlade s vtedy platnými zákonmi, pretože v roku 1948 nikto nemohol tušiť, že C. C. v čase konfiškácie už nežil. Predložený výmer súd považoval za listinu, na základe ktorej právni predchodcovia žalobcov vstúpili do oprávnenej držby. Súd sa nestotožnil s tvrdením žalovaného o tom, že žalobcom neuplynula vydržacia lehota 10 rokov. Uviedol, že ak vniesli pozemky do družstva a následne v roku 1965 právny predchodca žalobcov žiadal o zrušenie pridelovej listiny, je zrejmé, že ešte v roku 1965 sa považoval za vlastníka predmetných nehnuteľností. Mal za to, že v danom prípade boli splnené podmienky pre vydržanie predmetných nehnuteľností a preto sa právni predchodcovia žalobcov stali ich vlastníckymi, keď im vydržacia lehota uplynula najneskôr 1. januára 1961. Na prípadné vydržanie vlastníckeho práva k týmto pozemkom aj zo strany žalovaného, súd neprihliadal. Uviedol, že právni predchodcovia žalobcov, ako aj samotní žalobcovia sa od zmeny spoločenských pomerov od roku 1989, domáhali svojich vlastníckych práv k týmto pozemkom (v tomto smere si uplatnili aj reštitučný nárok, resp. podali žalobu na súde). Práve aktivita právnych predchodcov žalobcov a potom aj samotných žalobcov svedčila v prospech ich dobromyseľnosti pre vydržanie a v neprospech dobromyseľnosti vydržania žalovaného. Žalovaný, resp. právny predchodca žalovaného musel vedieť, že takéto konania po roku 1989 prebiehali, čo bolo zrejmé aj z prebiehajúceho konania na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 16C/91/1996, resp. reštitučných konaní, listov právnych predchodcov žalobcov adresovaných právnenému predchodcovi žalovaného, konaní ROEP, kedy bolo zrejmé, že existujú duplicitné listy vlastníctva na predmetné nehnuteľnosti.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 21. januára 2019, č. k. 16 Co 15/2018-856 v znení opravného uznesenia z 29. júna 2020 č. k. 16 Co 15/2018-982, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcom priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

4. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol skutkové okolnosti svedčiace v prospech vlastníckeho práva žalobcov, a to, že dňa 30. apríla 1948 vydalo Povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave Výmer o vlastníctve pôdy pridelený podľa nariadenia č. 104/1945 Sb. n. SNR (ďalej len „Výmer“), ktorým boli do vlastníctva C. G. a jeho manželky H. R. (právnych predchodcov žalobcov) pridelené pôdohospodárske nehnuteľnosti v k. ú. F., a to parcely označené ako časť parcely č. 28,29 graf. ozn. 1, časť parcely 242/1 graf. ozn. 228 roľa o výmere 17.264 m², časť parcely 248/1 graf. ozn. 222.221/a roľa o výmere 11.510 m², časť parcely č. 248/1 graf. ozn. 221 roľa o výmere 11.510 m², časť parcely 260/1, 272/1 graf. ozn. 229 roľa o výmere 5.755 m². Podľa článku IV., sa Výmer považuje za verejnú listinu, dokazujúcu vlastnícke právo prídelcu k prideleným pôdohospodárskym nehnuteľnostiam, na základe ktorej príslušný knižný súd urobí záznam vlastníckeho práva v prospech prídelcu bez podmienky dodatočného ospravedlnenia. Bývalým vlastníkom týchto nehnuteľností bol C. C.. Dňa 29. septembra 1948 bola spísaná Zápisnica, predmetom ktorej bolo odovzdanie nehnuteľností po bývalom vlastníkovi prídelcom do držby a užívania na základe prídelového plánu schváleného ORK pod č. 2609/48 z 12. apríla 1948 a prevzatie týchto nehnuteľností prídelcami do držby a užívania, a to k 1. marcu 1945. Z uvedenej zápisnice vyplynulo, že pred odovzdaním držby a užívania predmetných nehnuteľností prídelci zaplatili najmenej prvú splátku (10 %) prídelovej ceny. Dňa 21. mája 1953 vyhotovilo Povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy Konečný prídelový plán s rozvrhom prídelových cien a splátkovým plánom, v zmysle ktorého mali právni predchodcovia žalobcov za pridelené pozemky zaplatiť prídelovú cenu 101 797 Kčs. Z listu Štátnej sporiteľne v Bratislave zo 17. apríla 1957 adresovaného právnym predchodcom žalobcov vyplynulo, že ich sporiteľňa vyzvala na zaplatenie nedoplatku za pridelený pôdohospodársky majetok vo výške 19 699,20 Kčs. Z prehlásenia právneho predchodcu žalobcov zo 4. mája 1959 vyplynulo, že v súvislosti so založením celoobecného JRD v obci Ľ. sa rozhodol dať jeho poľnohospodársky majetok tiež do užívania tohto JRD. Súčasne odovzdal pri sústreďovaní živočíšnej výroby tiež na neho pripadajúcu časť dobytka s prihliadnutím na výšku obhospodarovaneho pozemku. List Finančného odboru Okresného národného výboru v Prešove z 11. mája 1965 označený ako „Konanie o likvidácii pohľadávok z MPPR - nesúlad medzi účtovným a skutočným stavom, žiadosť o odstránenie“ adresovaný Odboru vodného hospodárstva pre veci poľnohospodárstva a lesníctva, obsahoval zoznam prídelcov a žiadosť odboru VPLH, aby boli urobené opatrenia k odstráneniu nesúladu (aj v prípade právneho predchodcu žalobcov) stavu, kedy prídelcovi boli pridelené pozemky, ktoré neboli celkom zaplatené a sú v obhospodarovaní ŠM. Cena, ktorá v danom čase nebola ešte zaplatená, predstavovala sumu 10 205 Kčs. Odbor vodného hospodárstva pre veci poľnohospodárstva a lesníctva ONV v Prešove následne rozhodnutím z 28. júla 1965 podanej žiadosti Finančného odboru z 11. mája 1965 vyhovel a z účtu vedeného na Finančnom odbore pre prídelcov - právnych predchodcov žalobcov, odpísal sumu 10 205 Kčs. Z Potvrdenia Finančného odboru z 25. apríla 1966 vyplynulo, že právny predchodca žalobcov mal k osobnému vlastníctvu vyrovnané aj úroky.

5. Dňa 21. decembra 1993 Katastrálny úrad, správa katastra Prešov identifikovala parcely právneho predchodcu žalobcov tak, že parc. č. 272/1 bola premietnutá na parc. č. 272/229, parc. č. 242/1 na parc. č. 242/228, parc. č. 248/1 na parc. č. 248/221 a 248/250. Právni predchodcovia žalobcov mali vyššie uvedené premietnuté parcely evidované aj v Katastri nehnuteľností Prešov, k. ú. Ľ. na LV č. XXXX.

6. V ďalšom odvolací súd poukázal na to, že právny predchodca žalobcov listom z 29. decembra 1993 vyzval spoločnosť Drevokombinát Šariš, a. s. na finančné vysporiadanie, s odôvodnením, že si 1. júna 1992 uplatnil na Pozemkovom úrade uznanie vlastníckeho práva k pozemkom, pričom táto požiadavka bola splnená. Vzhľadom na to, že predmetné pozemky boli zastavané areálom spoločnosti, požiadal ju o finančnú náhradu. Právny predchodca žalobcov vyzval túto spoločnosť na poskytnutie finančnej náhrady aj listom z 28. februára 1994. Dňa 28. mája 1996 právni predchodcovia žalobcov podali na

spoločnosť Drevokombinát Šariš, a. s. žalobu na Okresný súd Prešov. Listom z 25. januára 2006 právny predchodca žalobcov vyzval na vyporiadanie vlastníctva k sporným pozemkom i spoločnosť Kronospan Slovakia, spol. s r. o.

7. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí poukázal i na skutkové okolnosti, z ktorých si vlastnícke právo k pozemkom uplatňoval žalovaný. Z nich vyplývalo, že dňa 17. mája 1958 podal Odbor poľnohospodárstva a lesného hospodárstva rady ONV v Prešove knihovanú žiadosť o poznačenie konfiškátu adresovanú Ľudovému súdu v Prešove. Uvedenou Žiadosťou Odbor navrhol, aby bolo vydané uznesenie, ktorým by súd povolil zápis vo vložke č. 49 a 509 k. ú. Ľ. na nehnuteľnosti č. 1 zapísané na mene C. C. a spol. pod B 1 v Ľ.. Poznamenať sa mala konfiškácia majetku pre Československý štát. Dňa 13. septembra 1958 vydal Ľudový súd v Prešove uznesenie č. 1041/58, ktorým vyššie uvedený zápis povolil. Dňa 30. júna 1971 bola medzi Okresným národným výborom, finančný odbor ako odovzdávajúcou organizáciou a spoločnosťou Piloimpregna n. p. ako preberajúcou organizáciou uzatvorená Hospodárska zmluva o prevode správy národného majetku v zmysle ustanovenia § 347 zákona č. 109/1964 Zb. (Hospodársky zákonník). Uvedenou Hospodárskou zmluvou malo dôjsť k prevodu správy k nehnuteľnostiam v k. ú. Ľ., zapísaných v pozemkovo knižnej vl. č. 49. Správa k týmto pozemkom sa mala previesť bezodplatne, pričom dôvodom prevodu správy malo byť územné rozhodnutie ONV odboru výstavby na plánovanú investičnú výstavbu „Drevokombinátu Šariš“. Medzi spoločnosťou Drevokombinát Šariš, a. s. ako predávajúcim a žalovaným ako kupujúcim bola dňa 15. augusta 1997 uzatvorená kúpna zmluva č. 040297, predmetom ktorej bol predaj sporných nehnuteľností. Vklad tejto kúpnej zmluvy bol správou katastra povolený dňa 30. októbra 1997.

8. Odvolací súd poukázal na to, že Nariadením Slovenskej národnej rady č. 64/1946 Sb. n. SNR boli dňa 1. marca 1945 pozemky, ktoré boli predmetom tohto sporu, skonfiškované ich pôvodnému vlastníkovi C. C.. Tieto pozemky boli následne prerozdeľované Poverením podoľnohospodárstva a poz. reformy v Bratislave jednotlivým prídelcom. Jednými z týchto prídelcov boli aj právni predchodcovia žalobcov (C. G. a H. R.), ktorí sporné pozemky dostali do vlastníctva na základe Výmeru z 30. apríla 1948. Uvedený výmer však nebol zapísaný do pozemkovej knihy. Nakoľko k takémuto zápisu nedošlo, štát na nich naďalej hľadel ako na skonfiškované pozemky, t. j. ako na majetok štátu. Z uvedeného dôvodu podal Odbor poľnohospodárstva a lesného hospodárstva rady ONV v Prešove knihovanú žiadosť o poznačenie konfiškátu v pozemkovo knižnej vložke č. 49 a 509 k. ú. Ľ..

9. Odvolací súd mal za to, že samotná skutočnosť, že si právni predchodcovia žalobcov nedali Výmer o vlastníctve zapísať do pozemkovej knihy neznamena, že sa prestali cítiť byť vlastníkami sporných pozemkov a neznamena ani to, že svoje vlastnícke právo k týmto pozemkom stratili. V tomto smere poukázal na závery rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/123/2003, v zmysle ktorých, „Výmery a prídelové listiny ako verejné listiny boli a aj sú v súčasnosti dokladmi o vlastníctve prídelcov k prideleným nehnuteľnostiam a sú vkladuschopnými listinami, spôsobilými pre zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Mimo rámec správneho súdnictva všeobecný súd nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť správneho aktu; môže ho preskúmať len so zreteľom na to, či ide o akt nulitný (ničotný). Nulitným aktom je správny akt, vydaný tzv. absolútne vecne nepríslušným správnym orgánom, z ktorého nevznikajú žiadne právne následky, na rozdiel od aktu neplatného, pri ktorom sa uplatní prezumpcia jeho správnosti až do doby zrušenia jeho účinkov (zrušením alebo zmenením). Súd je viazaný rozhodnutím správneho orgánu o prídele nehnuteľnosti potiaľ, že je povinný vychádzať z jeho účinkov, ktoré sa prejavujú v tom, že právnym titulom nadobudnutia vlastníckeho práva je rozhodnutie o ich prídele.“ V zmysle posudzovania ochrany vlastníckeho práva k prideleným nehnuteľnostiam, na základe právnych predpisov pred roka 1948, bol potom súd podľa § 194 ods. 2 CSP (do 30. júna 2016 podľa § 135 ods. 2 OSP) viazaný rozhodnutím príslušného správneho orgánu o tom, že pre určitú osobu je právnym titulom nadobudnutia vlastníckeho práva rozhodnutie o prídele nehnuteľností, že prídelca získal vlastníctvo k nehnuteľnostiam v prídele označeným a že prídel bol uskutočnený za cenu uvedenú v rozhodnutí. Povaha účinkov správnych rozhodnutí (aktov) závisí od rozlišovania chybných (vadných) a nulitných správnych aktov, hlavne s dôrazom na dôvody vedúce k nulite a na zásadu prezumpcie správnosti správneho aktu. Pokiaľ pôjde o akt nulitný (ničotný alebo tzv. paakt), nevznikajú z neho žiadne právne následky, na rozdiel od neplatného aktu, pri ktorom sa uplatní

prezumpcia jeho správnosti, až do doby zrušenia jeho účinkov. Z uvedených dôvodov mal odvolací súd za to, že Výmer o vlastníctve z 30. apríla 1948 bol vydaný orgánom, ktorý mal na to, podľa ustanovenia § 1 odsek 1 nariadenia č. 104/1946 Zb., právomoc. Uvedený akt nebolo možné považovať za akt nulitný. Odvolací súd potom nemal právomoc skúmať jeho prípadnú vadnosť a preto nepovažoval za dôvodnú námietku žalovaného, že ku konfiškácii sporných pozemkov došlo v čase, kedy p. C. C. už nežil. Výmer o vlastníctve je verejnou listinou vydanou príslušným štátnym orgánom, ktorej správnosť sa prezumuje. Nešlo o zmluvný vzťah medzi dvoma súkromnými osobami, ktorým sa prevádzalo vlastnícke právo k nehnuteľnosti, ale išlo o akt mocenskej autority, ktorý už sám o sebe v zmysle ustanovenia § 1 odsek 2 nariadenia č. 104/1946 Zb. preukazoval vlastnícke právo prídelcu k pridelenému pozemku (§ 1 ods. 2 nariadenia č. 104/1946 Zb.). Z uvedeného odvolací súd následne vyvodil, že záznam vlastníckeho práva vykonaný knižným súdom, nemal v danom prípade konštitutívne, ale iba deklaratórne účinky. V prípade nadobúdania vlastníckeho práva na základe Výmerov o vlastníctve pôdy sa tak intabulačný princíp neuplatnil.

10. Odvolací súd poukázal na to, že právni predchodcovia žalobcov od pridelenia sporných pozemkov tieto skutočne obhospodarovali, mali ich vo faktickej držbe. Skutočnosť, že ich odovzdali v roku 1959 do užívania celoobecného JRD v obci L., neznamenalo, že ich už nemali vo faktickej držbe. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 117/1994 z 28. februára 1995, v zmysle ktorého „Odovzdanie poľnohospodárskych pozemkov do užívania JRD, neprerušuje plynutie vydržacej lehoty (§ 18 ods. 3 zák. SNR č. 293/1992 Zb.)“ Odvolací súd tiež poukázal na socialistický režim, ktorý v období rokov 1960-1990 na území Slovenskej republiky panoval, s tým, že uvedené obdobie bolo okrem iného typické zavedením nového hospodárskeho zriadenia vo forme znárodňovania. V konaní bolo ďalej preukázané, že právni predchodcovia žalobcov sa cítili byť vlastníkami aj po novembri 1989, čo preukazovali hlavne ich výzvy z 29. decembra 1993 a 28. februára 1994, adresované právnenému predchodcovi žalovaného, ako aj žaloba z 28. mája 1996. Bolo tiež preukázané, že predchodcovia žalobcov za sporné pozemky v zmysle Výmeru, Zápisnice a Konečného prídelového plánu zaplatili požadovanú sumu.

11. Odvolací súd poukázal na to, že sporné pozemky neboli právnym predchodcom žalobcov nikdy skonfiškované, odobraté, resp. znárodnené, títo sa stali ich vlastníkami na základe Výmeru o vlastníctve pozemkov, po vydaní ktorého im pozemky neboli odňaté žiadnym ďalším autoritatívnym rozhodnutím a preto žalobcovia boli oprávnení podať žalobu o určenie vlastníckeho práva k nim. Predmetné pozemky boli, z hľadiska ich polohy, presne identifikované znalcom. K argumentácii o nadobudnutí vlastníckeho práva k týmto pozemkom vydržaním zo strany žalovaného (na základe Hospodárskej zmluvy z 30. júna 1971 a na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej so spoločnosťou Drevo kombinát Šariš, a. s. v roku 1997), odvolací súd uviedol, že Hospodársky zákonník (zákon č. 109/1964 Zb.) vo svojej desiatej časti s názvom „HOSPODÁRSKE ZÁVÄZKY PRI INÝCH SPÔSOBOCH SPOLUPRÁCE MEDZI SOCIALISTICKÝMI ORGANIZÁCIAMI“ upravoval hospodárske zmluvy s tým, že rozlišoval hospodárske zmluvy, predmetom ktorých bol prevod správy národného majetku (jeho dočasné užívanie) a predmetom ktorých bol prevod vlastníctva k majetku. V danej veci z hospodárskej zmluvy o prevode správy národného majetku (§ 347 Hospodárskeho zákonníka) vyplynulo, že Okresný národný výbor, finančný odbor v Prešove ako odovzdávajúca organizácia previedol správu národného majetku - sporných pozemkov na spoločnosť Piloimpregna n. p. Košice ako preberajúcu organizáciu. Predmetom uvedenej zmluvy bol výslovne iba prevod správy k tomuto majetku, a nie prevod vlastníckeho práva k nemu. Z uvedeného dôvodu, v spojení so skutočnosťou, že právni predchodcovia žalobcov sa voči spoločnosti Drevo kombinát Šariš, a. s. (právny nástupca spoločnosti Piloimpregna n. p.) domáhali náhrady za neoprávnené užívanie sporných pozemkov, mal i odvolací súd za to, že právny predchodca žalovaného nemohol byť, pri zachovaní odbornej starostlivosti, dobromyseľný v tom, že je vlastníkom sporných pozemkov (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 81/2013 zo 17. júna 2014). Preto v ďalšom odvolací súd skúmal, či u žalovaného mohlo dôjsť k nadobudnutiu vlastníckeho práva v súvislosti s kúpnu zmluvou uzatvorenou v r. 1997.

12. V tejto súvislosti potom odvolací súd, s poukazom na závery nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 549/2015-33 zo 16. marca 2016, zohľadnil špecifické okolnosti a individuálne

súvislosti tohto prípadu, ku ktorým došlo pri kolízii dvoch ústavných hodnôt - princípu ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (žalovaného) a princípu ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (žalobcov). Uviedol, že žalobcov (ani ich právnych predchodcov) nebolo možné považovať za „nedbalých vlastníkov“, keď v konaní bolo preukázané, že títo nadobudli vlastnícke právo k sporným pozemkom na základe Výmeru z 30. apríla 1948, pozemky fakticky užívali až do zriadenia družstiev a napriek tomu, že pozemky odovzdali v roku 1959 do správy JRD Ľ., svoje vlastnícke právo k nim nestratili. Vzhľadom na obdobie a politickú situáciu v krajine, bolo potom pochopiteľné, že sporné pozemky nemohli až do deväťdesiatych rokov fakticky užívať. Ani táto skutočnosť však nemala za následok stratu vlastníckeho práva, či záver, že by boli právni predchodcovia žalobcov nedbanliví. Z obsahu spisu vyplynulo, že od roku 1993 sa právni predchodcovia žalobcov aktívne domáhali náhrady za obmedzenie ich vlastníckeho práva od právneho predchodcu žalovaného. Z týchto dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že právni predchodcovia žalobcov, resp. žalobcovia, boli bdelymi vlastníkmi od času nadobudnutia ich vlastníckeho práva v roku 1948. Vzhľadom na špecifické okolnosti tohto prípadu, by bolo i nespravodlivé, pokiaľ by sa uprednostnil princíp ochrany nového nadobúdateľa pred ochranou bdelych, pôvodných vlastníkov.

13. Súd prvej inštancie tak správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne vec právne posúdil. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ako vecne správny, potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

14. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej len „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil poukazom na § 420 písm. d/, f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/, c/ CSP. Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Poukázal na to, že žalovaný nadobudol časť pozemkov v rámci konkurzného konania vedeného na majetok úpadcu Drevokombinát Šariš, a. s., vedeného na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. K 399/97. V rámci tohto konkurzného konania si právna predchodkyňa žalobcov uplatnila nárok na vyňatie časti sporných pozemkov z konkurznej podstaty, a to pozemku parc. č. 242/1 a parc. č. 272/1, avšak ňou podaná excindačná žaloba bola zamietnutá. V rámci excindačného konania, vedeného pred Krajským súdom v Košiciach pod sp. zn. 17 Cb 610/00 súd ustálil, že vlastníkom týchto pozemkov bol úpadca (Drevokombinát Šariš, a. s.), od ktorého ich nadobudol žalovaný. Žalovaný má za to, že vo vzťahu k týmto dvom pozemkom tvorí rozhodnutie vydané v excindačnom spore prekážku „res iudicata“, čím je daná prípustnosť jeho dovolania podľa § 420 písm. d/ CSP. V ďalšom mal za to, že mu súdy nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí nedal odpoveď na podstatné otázky sporu, čím možno jeho rozhodnutie považovať za nepreskúmateľné. Odvolací súd sa totiž nevysporiadal so žalovaným vznesenou námietkou existencie prekážky „res iudicata“, nedostatočne zdôvodnil, prečo považoval Výmer za právne perfektný, nevysporiadal sa s otázkou aplikácie výnosu Ministerstva spravodlivosti č. 57206 z 8. septembra 1947 v prídelovom konaní z hľadiska polohy pozemkov a ostatných náležitostí, ktoré Výmer musel obsahovať na to, aby bol platný, nevysporiadal sa s konfiškáciou majetku vykonanou v roku 1958, ktorou bola zrušená pôvodná konfiškácia uvedená na liste vlastníctva pod B7 a od ktorej odvodzovali svoje vlastnícke právo žalobcovia a napokon sa nevysporiadal s absenciou prídelovej listiny k sporným nehnuteľnostiam a so skutočnosťou, že právny predchodca žalobcov prejavil vôľu nebyť vlastníkom sporných nehnuteľností tým, že ich opustil. Navyše za nesprávny považoval záver odvolacieho súdu, že hospodárska zmluva z 30. júna 1971 sa týkala výlučne prevodu správy národného majetku, hoci sa v nej výslovne uvádza nielen prevod správy, ale aj prevod vlastníctva národného majetku. Súdy oboch inštancií sa nesprávneho procesného postupu dopustili aj tým, že Výmer a s ním súvisiace dokumenty, ako dôkaz, vykonali bez prítomnosti žalovaného a teda nie procesne predpísaným spôsobom na pojednávaní. Taktiež sa súdy v dostatočnom rozsahu nezaoberali otázkou dobromyseľnosti žalovaného pri nadobúdaní nehnuteľností. V tomto smere poukázal na to, že právni predchodcovia žalobcov nepožiadali o zápis vlastníckeho práva do katastra v období, kedy bol uplatňovaný intabulačný princíp. Touto svojou nedbanlivosťou sami spôsobili stav, kedy štát naďalej nakladal s pozemkami ako vlastnými a prevádzal vlastníctvo k nim na ďalšie osoby, od ktorých odvodzuje svoje vlastníctvo žalovaný. Ak by sa súdy dostatočne venovali otázke

dobromyseľnosti žalovaného pri nadobúdaní nehnuteľností, museli by za rozhodnú skutočnosť považovať najmä pasivitu žalobcov a ich nezáujem o skutočnosť, či v prospech ich vlastníctva svedčí aj pozemkovoknižný zápis alebo nie, nakoľko uvedené nekonanie žalobcov spôsobilo, že žalovaný kúpil sporné nehnuteľnosti za trhovú kúpnu cenu od nevlastníka, spoliehajúc sa na štátom vedenú evidenciu vlastníckeho práva. V prípade straty vlastníctva žalovaného k nehnuteľnostiam, tento si už nemôže uplatniť nárok na vrátenie kúpnej ceny voči predávajúcemu DREVOKOMBINÁT ŠARIŠ a. s., keďže uvedený subjekt zanikol bez právneho nástupcu. Odvolací súd, za titul nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, považoval rozhodnutie o ich prídele, pričom však opomenul to, že k sporným nehnuteľnostiam prídelová listina nikdy nebola vydaná. Výmer o vlastníctve pôdy nebol v tomto smere postačujúci, nakoľko z neho nebola zrejماً presná špecifikácia nehnuteľností a neuvádzala sa v ňom ani cena, za ktorú mal byť prídel uskutočnený. Súd napokon neprihliadli ani na vôľu právneho predchodcu žalobcov tieto pozemky viac nevlastniť, keď požiadal o zrušenie prídelu potom, ako tieto vložil do JRD, na základe čoho mu bol odpustený nedoplatok, ktorý voči nemu štát evidoval.

15. V ďalšom mal dovolateľ za to, že sa odvolací súd vo svojom rozhodnutí odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Podľa neho Výmer o vlastníctve pôdy trpel vadami, v dôsledku ktorých ho nebolo možné považovať za perfektný, pričom k sporným nehnuteľnostiam nikdy nebola vydaná prídelová listina. S poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 3 Cdo 12/2004, 5 Cdo 157/2007, 4 Cdo 48/2008, R 44/2005, 1 MCdo 8/2009) uviedol, že výmer o vlastníctve pôdy možno považovať za právne perfektný, ak je v ňom uvedené: kto ho vydal, označenie právneho predpisu, podľa ktorého bol vydaný, akej veci sa týkal, bol datovaný, opatrený odtlačkom okrúhlej pečiatky s podpisom povereníka, obsahoval mená a priezviská bývalých vlastníkov, označenie osôb, v prospech ktorých sa vydával, obsahoval presné označenie nehnuteľností, ktorých sa týkal a ďalšie podmienky, za ktorých sa uskutočnilo pridelenie k tam uvedeným nehnuteľnostiam. Výmer predložený žalobcami potom neobsahoval odtlačok okrúhlej pečiatky povereníka, neboli v ňom uvedení všetci pôvodní vlastníci nehnuteľností, nebola v ňom uvedená cena a nehnuteľnosti ním prideľované, neboli dostatočne presne označené (kde presne sa nachádzali). Potom, čo žalovaný na tieto nedostatky poukázal, žalobcovia predložili nový výmer, ktorý už obsahoval aj odtlačok okrúhlej pečiatky s podpisom povereníka. Žalovaný mal za to, že sa nejednalo o tú istú listinu. Kým odvolací súd považoval tento výmer za listinu osvedčujúcu vlastnícke právo právnych predchodcov žalobcov, súd prvej inštancie platnosť výmeru neuznal, a za titul nadobudnutia vlastníckeho práva právnych predchodcov žalobcov, považoval vydržanie. Odvolací súd sa k týmto rozdielnym záverom súdu prvej inštancie vo svojom rozhodnutí bližšie nevyjadril. V otázke vydržania vlastníckeho práva právnymi predchodcami žalobcov žalovaný naďalej namietal splnenie všetkých predpokladov pre vydržanie, pričom závery súdov považoval za nesprávne. Mal za to, že absencia nevyhnutných náležitostí výmeru v spojení s okolnosťami, za ktorých bol majetok skonfiškovaný pôvodnému vlastníkovi, viedla k záveru, že výmer o vlastníctve pôdy nemohol byť účinne vydaný, aj keby bol opatrený pečiatkou príslušného orgánu. Nedostatok úradnej pečiatky v rozhodnutí o vlastníctve a chýbanie podstatnej náležitosti - ceny, za ktorú sa nehnuteľnosť nadobúda, znamenali to, že takéto rozhodnutie orgánu štátu nemohlo viesť ani k vydržaniu, pre absenciu dobrej viery držiteľa (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 56/03).

16. Dovolať príпустnosť dovolania vyvodzoval aj z ust. § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, keď mal za to, že súdy vec nesprávne právne posúdili aj v otázke možnosti prelomenia zásady „nemo plus iuris“ v prospech dobromyseľného nadobúdateľa nehnuteľností. Uvedená právna otázka bola dovolacím súdom riešená rozdielne v rozhodnutiach sp. zn. 6 Cdo 71/2011, 6 Cdo 107/2011, náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 549/2015 (v ktorých bola táto zásada prelomená v prospech dobromyseľného držiteľa). Žalovaný zastáva názor, že súdy nesprávne aplikovali princíp spravodlivosti v prípade kolízie vlastníckeho práva pôvodného vlastníka a dobromyseľnosti nového nadobúdateľa. Podľa neho nebolo možné považovať žalobcov za bdelých vlastníkov, ktorí sa náležite starali o svoje vlastníctvo, keďže si riadne nesplnili svoju povinnosť požiadať o zápis vlastníckeho práva do katastra na základe Výmeru. V prípade, ak by tak konali, boli by sporné pozemky vyvlastnené štátom, ktorá skutočnosť by potom zakladala reštitučný nárok voči štátu. Postup dovolacieho súdu považuje za nespravodlivý, nakoľko je vystavený situácii, kedy vlastní na týchto pozemkoch výrobné haly a ostatné

nehnuteľnosti v areáli v L.N., avšak nie pozemky pod nimi (čím je ohrozená i jeho podnikateľská činnosť). Žalovaný v čase nadobudnutia (kúpy) sporných pozemkov vychádzal z údajov evidencie vlastníckeho práva k nim a nemal žiadne informácie, ktoré by sponchybňovali vlastníctvo predávajúceho.

17. Žalobcovia 1a/ až 6/ vo svojom vyjadrení navrhli dovolanie žalovaného odmietnuť. Uviedli, že žalovaný nepreukázal, že nehnuteľnosti nadobudol v rámci konkurzného konania K 399/97, práve naopak preukázal, že kúpnu zmluvu podpísal 18. augusta 1997, t. j. pred vyhlásením konkurzného konania k 399/97. Žalovaný nepreukázal ani to, že ním uvádzané parcely č. 242/1 a 272/1, ktorých vyňatia z konkurznej podstaty sa mala právna predchodkyňa žalobcov domáhať, zodpovedajú niektorej z parciel, ku ktorým sa žalobcovia domáhajú určenia vlastníckeho práva v tomto spore. Z týchto dôvodov podľa nich nie je daný dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. d/ CSP. Poukázali na to, že na č. l. 284, 590, 591 sa nachádza Výmer o vlastníctve pôdy opatrený pečiatkou. Uviedli, že na to, aby dovolací súd konštatoval vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP by muselo konanie ako celok vykazovať znaky nespravodlivosti, a preto nestačí iba jedna izolovaná vada na uplatnenie dovolania. V danej veci preto nebol naplnený dôvod prípustnosti dovolania ani podľa § 420 písm. f/ CSP. K prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP poukázali na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 201/2012, sp. zn. 3 Cdo 45/2008 v zmysle ktorých „pokiaľ právny poriadok platný v dobe vydania výmeru vyžadoval pre platnosť rozhodnutia podpis úradného orgánu k tomu oprávneného (bez odtlačku úradnej pečiatky), nie je možné z dôvodu, že výmer takýto odtlačok neobsahoval, takéto rozhodnutie považovať za neperfektnú verejnú listinu. Pokiaľ bolo rozhodnutie vydané v rámci právomoci príslušného orgánu, jeho zákonnosť je možné preskúmať len procesným postupom v rámci správneho súdnictva a nepodlieha preskúmvaniu všeobecným súdom“. Ak by aj v danej veci Výmer o vlastníctve pôdy z 30. apríla 1948 nebol opatrený odtlačkom okrúhlej pečiatky (hoci bol preukázaný opak), nemohol by byť (s poukazom na uvedené závery) považovaný za neperfektnú verejnú listinu. Pokiaľ žalovaný namietal, že k sporným nehnuteľnostiam nebola vydaná prídelová listina, žalobcovia poukázali na to, že verejnými, vkladuschopnými listinami, spôsobilými pre zápis vlastníckeho práva do katastra, boli nielen prídelové listiny, ale aj samotné výmery (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 45/2008, 4 Cdo 123/2003, 5 Cdo 110/2000, 3 Cdo 337/2006, 5 Cdo 198/2008, 4 Sž 88/1995, 4 Sž 34/1997). V ďalšom žalobcovia uviedli, že v konaní nebolo preukázané, že by ich právny predchodca (C. G.) požiadal o zrušenie prídelu, resp. že by sa ho vzdal (tento ich iba dal do užívania JRD). Napokon k otázke dobromyseľnosti žalovaného poukázali na to, že žalovaný v žiadnom prípade nemohol vlastníctvo k pozemkom nadobudnúť vydržaním, lebo nebol dobromyseľný. Keďže Československý štát nikdy nedisponoval žiadnym nadobúdacím titulom k týmto pozemkom, ani právny predchodca žalovaného a ani žalovaný, nemohli byť v dobrej viere, že im tieto nehnuteľnosti vlastnícky patria. Už v roku 1996 Drevokombinát Šariš, a. s. musel vedieť, že právna predchodkyňa žalobcov (H. G.) sa žalobou podanou na Okresný súd Prešov domáhala voči nemu zaplattenia sumy 1 208 480 Sk/40 144, 18 eur za užívanie nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. L., ktoré tento následne v roku 1997 odpredal žalovanému. Právni predchodcovia žalobcov sa po zmene politickej situácie správali ako bdelí vlastníci, keď príslušnej správe katastra predložili predmetný Výmer na zápis vlastníckeho práva (LV č. XXXX). Spolu s ním predložili i listiny, ktorými už v roku 1993 oznámili spoločnosti Drevokombinát Šariš, a. s., že sa cítia byť vlastníckmi dotknutých pozemkov a žiadali o finančné vysporiadanie. Navyše všetky spoločnosti (POLYTRANS, s. r. o., KRONOSPAN SLOVAKIA, s. r. o., Drevokombinát Šariš, a. s.) boli majetkovo aj personálne prepojené, a teda aj samotný žalovaný už pri uzatváraní kúpnej zmluvy musel vedieť, že si vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam uplatňovali právni predchodcovia žalobcov, ako i to, že štát sa nikdy nestal ich skutočným vlastníkom. K prelomeniu zásady „nemo plus iuris“ v rozhodnutiach označených žalovaným, uviedli, že v rozhodovacej činnosti ústavného súdu existujú aj ďalšie rozhodnutia (napr. nález sp. zn. I ÚS 239/2016), svedčiacie ich právnej argumentácii.

18. Žalobca 7/ vo svojom vyjadrení navrhol dovolanie odmietnuť. Uviedol, že k otázke vzťahu určovacej a vylučovacej žaloby sa už najvyšší súd vyjadril vo svojom zjednocujúcom stanovisku, podľa ktorého sama skutočnosť, že prebieha konanie o excindačnej žalobe na vylúčenie veci zo súpisu konkurznej podstaty, nezakladá bez ďalšieho nedostatok naliehavého právneho záujmu na určení vlastníctva k tejto veci (sp. zn. 4 Cdo 96/2008, R 52/2010). V konaní boli vykonané riadne všetky procesné úkony vrátane

dokazovania a preto je rozhodnutie odvolacieho súdu založené na úplných skutkových zisteniach, ako aj na správnom právnom posúdení veci. Z týchto dôvodov, podľa neho prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. d/, f/ CSP nebola daná. Zároveň uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej by sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a v danej veci nešlo ani o riešenie právnej otázky, ktorá by bola dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

19. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie ako strana sporu podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) dovolateľ, zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP) a v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného nie je dôvodné, a preto ho treba odmietnuť.

20. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

21. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. V preskúmvanej veci žalovaný odôvodňoval prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. d/, f/ CSP aj podľa § 421 ods. 1 písm. a/, c/ CSP.

22. Podľa § 420 písm. d/, f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo - prekážka *res iudicata* (písm. d/), súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písm. f/). Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

23. Žalovaný vo svojom dovolaní uviedol, že existuje prekážka veci rozhodnutej, nakoľko právna predchodkyňa žalobcov sa v rámci konkurzného konania, vedeného na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. K 399/97 na majetok úpadcu Drevo kombinát Šariš, a. s., excindačnou žalobou (konanie vedené pred Krajským súdom v Košiciach pod sp. zn. 17 Cb 610/00) domáhala vylúčenia pozemkov parc. č. 242/1 a parc. č. 272/1 z konkurznej podstaty úpadcu, pričom v tomto konaní nebola úspešná, nakoľko súd potom, čo ustálil, že vlastníkom týchto pozemkov bol úpadca (Drevo kombinát Šariš, a. s.), jej žalobu zamietol. Žalovaný potom mal za to, že vo vzťahu k týmto dvom pozemkom, tvorí rozhodnutie vydané v excindačnom spore prekážku „*res iudicata*“, čím bola daná prípustnosť jeho dovolania podľa § 420 písm. d/ CSP.

24. Prekážka rozsúdenej veci (*res iudicata*) patrí k procesným podmienkam a jej existencia vedie v každom štádiu konania bez ďalšieho k jeho zastaveniu. Táto prekážka nastáva vtedy, ak má byť v novom konaní prejednaná tá istá vec, o ktorej už bolo prv právoplatne rozhodnuté. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Z hľadiska totožnosti osôb nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného, resp. či ten, kto v skoršom konaní vystupoval ako žalovaný, má alebo nemá v novom konaní procesné postavenie žalovaného). Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petítom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t. j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne (a tiež inak).

25. V danom prípade z hľadiska posúdenia opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii prekážky veci právoplatne rozsúdenej (*res iudicata*) dovolací súd uvádza, že vylučovaciu (excindačnú)

žalobu je potrebné odlišovať od žaloby o určenie vlastníckeho práva. Zapísanie určitého majetku do súpisu konkurznej podstaty umožňuje správcovi nakladať s takýmto majetkom podliehajúcim konkurzu a následne ho speňažovať. Právnym prostriedkom ochrany inej osoby (spravidla vlastníka) proti neoprávnenému zahrnutiu takéhoto majetku do súpisu konkurznej podstaty je práve vylučovacia (excindačná) žaloba. Rozhodnutie súdu o určení vlastníckeho práva žalobcu nie je takou právnou skutočnosťou, ktorá by mala sama osebe za následok vylúčenie tejto veci zo súpisu majetku patriacej do konkurznej podstaty (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 193/2019 z 3. júla 2019, rozhodnutie bolo uverejnené v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 47/2019). Predmetom a účelom vylučovacej žaloby nie je teda určenie vlastníctva, tzn. nerieši sa ňou zmena zápisu v katastri nehnuteľností, a preto výrok súdneho rozhodnutia, ktorým sa vyhovie tejto žalobe, nie je spôsobilým podkladom pre zmenu v úradnej evidencii. V konaní o vylučovacej žalobe môže byť otázka vlastníctva riešená iba ako otázka predbežná a to len za predpokladu, že má pre rozhodnutie sporu právny význam, pričom súd sa touto otázkou vysporiada iba v odôvodnení rozhodnutia, nie v samotnom enunciate. Jej účelom je dosiahnuť vylúčenie určitého majetku zo súpisu a predísť jeho speňaženiu. Na druhej strane, prostredníctvom určovacej žaloby nemožno dosiahnuť vylúčenie veci z konkurzu, vzhľadom na dikciu § 78 ods. 8 Zákona o konkurze. Z toho vyplýva, že tieto dva druhy žalôb majú rozličný zmysel a význam, pričom za účelom dosiahnutia úplnej právnej ochrany majetku tretej osoby sa vzájomne dopĺňajú. Ak sa teda žalobca domáha určenia, že je vlastníkom nehnuteľnosti, pri ktorej je v katastri nehnuteľností zapísaný ako vlastník niekto iný, má vo vzťahu k tejto tretej osobe nepochybne naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože súdne rozhodnutie o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti je podkladom na vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností (§ 34 ods. 1 Katastrálneho zákona), žaloba o určení vlastníckeho práva je spôsobilým právnym prostriedkom na odstránení neistoty o skutočných právnych vzťahoch medzi stranami.

26. Výhlásenie konkurzu na majetok spoločnosti Drevokombinát Šariš, a. s., resp. prebiehajúce konkurzné konanie a možnosť právnej predchodkyne žalobcov podať žalobu o vylúčenie veci zo súpisu konkurznej podstaty v zmysle § 78 ods. 4 ZKR nezakladalo absenciu jej naliehavého právneho záujmu na určení vlastníctva k nim, príp. na určení, že tieto patria do dedičstva po poručníkoch, pretože prípadné rozhodnutie o vylúčení veci zo súpisu konkurznej podstaty nebolo spôsobilým podkladom pre zápis vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností, a teda nebolo spôsobilé odstrániť stav právnej neistoty v otázke vlastníctva k veci, či už žalobcov, alebo ich právnych predchodcov. V danom prípade preto išlo o dve samostatné súdne konania, začaté na podklade dvoch druhov žalôb majúcich rozličný zmysel a význam, ktoré sa za účelom dosiahnutia úplnej právnej ochrany majetku tretej osoby, iba vzájomne dopĺňali (nešlo v nich o ten istý nárok - nemali rovnaký predmet konania). Preto tu (pokiaľ išlo o pozemky parc. č. 242/1 a parc. č. 272/1) nemožno hovoriť ani o dvoch popri sebe existujúcich a totožných právoplatných rozhodnutiach, a teda nešlo o prekážku *res iudicata*, ktorú dovolateľ namietal dovolacím dôvodom § 420 písm. d/ CSP.

27. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

28. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu

(1 Cdo 166/2018, 2 Cdo 19/2019, 3 Cdo 150/2018, 4 Cdo 27/2018, 5 Cdo 21/2018, 7 Cdo 27/2019, 8 Cdo 181/2018), teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (1 Cdo 166/2018, 2 Cdo 19/2019, 3 Cdo 150/2018, 4 Cdo 27/2018, 5 Cdo 21/2018, 7 Cdo 27/2019, 8 Cdo 181/2018, 1 VCdo 2/2017). Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

29. Dovolateľ v tejto súvislosti namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, keď sa tento vo svojom rozhodnutí nevysporiadal s ním vznesenou námietkou existencie prekážky „res iudicata“, nedostatočne zdôvodnil, prečo považoval Výmer za právne perfektný, nevysporiadal sa s otázkou aplikácie výnosu Ministerstva spravodlivosti č. 57206 z 8. septembra 1947 v prídelovom konaní z hľadiska polohy pozemkov a ostatných náležitostí, ktoré Výmer musel obsahovať na to, aby bol platný, nevysporiadal sa s konfiškáciou majetku vykonanou v roku 1958, ktorou bola zrušená pôvodná konfiškácia uvedená na liste vlastníctva pod B7, a od ktorej odvodzovali svoje vlastnícke právo žalobcovia a napokon sa nevysporiadal s absenciou prídelovej listiny k sporným nehnuteľnostiam a so skutočnosťou, že právny predchodca žalobcov prejavil vôľu byť vlastníkom sporných nehnuteľností tým, že ich opustil.

30. V súvislosti s touto námietkou dovolací súd uvádza, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmatečnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku), ktorá prípustnosť dovolania nezakladala. S týmto názorom sa stotožnil aj Ústavný súd Slovenskej republiky (pozri rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016). Na záseade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a odvolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska (rovnako ako v prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov) nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

31. V danom prípade odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety zjednocujúceho stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajinú výnimku z prvej vety a týka sa len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov. O taký prípad ide napríklad vtedy, keď dovolaním napadnuté rozhodnutie neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne keď odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia má také nedostatky, že svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi dôsledkami predstavuje excés, ktorý možno charakterizovať ako „justičný omyl“ v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri napr. Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu však nedáva podklad pre tvrdenie dovolateľa, že nespĺňa požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol síce stručným ale konkrétnym, zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu a odôvodnenie jeho

rozhodnutia má náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP a preto ho v žiadnom prípade nemožno považovať za nedostatočné alebo arbitrárne. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľov, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Dovolateľ preto nemôže dôvodne a opodstatnene namietat, že mu odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí totiž jasne uviedol, ktoré skutočnosti považoval za svedčiace vlastníckemu právu žalobcov k dotknutým pozemkom [Výmer o vlastníctve pôdy z 30. apríla 1948 vydaný na to oprávneným orgánom, s presným vymedzením osôb, ktorým boli pridelené presne špecifikované nehnuteľnosti, s označením pôvodného vlastníka týchto nehnuteľností s tým, že išlo o verejnú listinu dokazujúcu vlastnícke právo prídelcov k pridelenej pôdohospodárskej nehnuteľnosti (a preto nebolo potrebné preukazovať vlastníctvo aj prídelovou listinou), vysporiadal sa i s úhradou prídelovej ceny, s ich odovzdaním právnym predchodcom žalobcov do užívania JRD v obci L., ako i s riadnou identifikáciou týchto nehnuteľností správou katastra Prešov], poukázal na listinné dôkazy, ktorými predchodcovia žalobcov žiadali spoločnosť Drekokombinát Šariš, a. s. o finančné vysporiadanie za užívanie týchto pozemkov, vysporiadal sa s námietkami žalovaného ohľadne nezapísania Výmeru do pozemkovej knihy, keď samotná táto skutočnosť podľa neho nespôsobila zánik vlastníckeho práva, s námietkami ohľadne náležitostí Výmeru, keď tento nepovažoval za nulitný právny akt, ale za akt, u ktorého sa prezúmovaľa jeho správnosť. Následne s poukazom na to, že pozemky neboli právnym predchodcom žalobcov nikdy skonfiškované, odobraté, resp. znárodnené, mal za to, že títo sa stali ich vlastníkmi na základe Výmeru (teda nie vydržaním, ako tvrdí žalovaný), po vydaní ktorého im pozemky neboli odňaté žiadnym ďalším autoritatívnym rozhodnutím a preto boli oprávnení podať žalobu o určenie vlastníckeho práva k nim. Odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí riadne vysporiadal aj s námietkou žalovaného týkajúcou sa nadobudnutia jeho vlastníckeho práva k pozemkom vydržaním, keď mal za to, že hospodárskou zmluvou z 30. júna 1971 boli tieto pozemky dané spoločnosti Piloimpregna n. p. Košice len do dočasného užívania (jej predmetom bol iba prevod správy národného majetku, kolonka prevod vlastníctva národného majetku bola v hospodárskej zmluve prečiarknutá, zároveň išlo o bezodplatný prevod správy), a v spojení so skutočnosťou, že právni predchodcovia žalobcov sa voči spoločnosti Drekokombinát Šariš, a. s. (právny nástupca spoločnosti Piloimpregna n.p.) domáhali náhrady za ich neoprávnené užívanie, mal za to, že právny predchodca žalovaného nemohol byť, pri zachovaní odbornej starostlivosti, dobromyseľný v tom, že je ich vlastníkom. V ďalšom sa odvolací súd preto zaoberal aj dobromyseľnosťou samotného žalovaného, resp. kolíziou princípu ochrany dobrej viery žalovaného a princípu ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (žalobcov), keď vyhodnotil, že žalobcov (ani ich právnych predchodcov) nebolo možné považovať za „nedbalých vlastníkov“, a preto ich vlastnícke právo nemohlo byť prelomené ani prípadnou dobrou vierou žalovaného pri nadobúdaní (kúpe) týchto pozemkov od spoločnosti Drekokombinát Šariš, a. s. (a teda sa v dostatočnom rozsahu zaoberal i otázkou dobromyseľnosti žalovaného pri nadobúdaní nehnuteľností).

32. Z uvedeného potom vyplýva, že odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí riadne vysporiadal so všetkými odvolacími námietkami žalovaného (vznesenými aj v dovolaní), pričom detailne popísal obsah všetkých dokazov vykonaných v konaní, a následne ich jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach podrobil komplexnému hodnoteniu, riadne citoval i ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, zhodné so súdom prvej inštancie. Odvolací súd tak zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol do vedy, ktoré ho viedli k rozhodnutiu. Jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozsudkom prvoinsťancného súdu, preto nemožno považovať za neodôvodnený. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktore treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) na ležitosti v zmysle § 393 CSP.

33. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v dovolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej

inštancie (II. ÚS 78/05). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

34. Pre úplnosť dovolací súd (v súvislosti s argumentáciou žalobcov uvedenou v dovolaní) tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnej vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

35. Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP potom nemôže byť ani paušálne tvrdenie dovolateľa o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonaní všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávnom vyhodnotení niektorého dôkazu (3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017 a nedospel k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

36. V súvislosti so spochybňovaním správnosti skutkových zistení a spôsobu vyhodnotenia dôkazov odvolacím súdom, dovolací súd zároveň dodáva, že nie je oprávnený preskúmať skutkové závery, ku ktorým dospeli súdy nižších inštancií. V zmysle § 442 CSP je totiž viazaný skutkovým stavom, z ktorého vychádzal odvolací súd. Dovolací súd nie je tretou inštanciou a preto sa ním nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd na tomto mieste poukazuje na skutkové a právne závery súdov nižšej inštancie, ktoré mali na základe vykonaného dokazovania za jednoznačne preukázané.

37. Spôsobilou založiť prípustnosť dovolania nebola ani dovolacia námietka žalovaného týkajúca sa toho, že súdy Výmer a s ním súvisiace dokumenty, ako dôkaz, vykonali bez prítomnosti žalovaného a teda nie procesne predpísaným spôsobom na pojednávaní. Žalovaný v tomto smere namietal, že žalobcovia nepredložili súdu originál Výmeru, ale len jeho kópie, pričom v jednom prípade kópia tohto Výmeru neobsahovala odtlačok okrúhlej pečiatky, a v druhom áno, čo vyvolávalo pochybnosť o pravosti tejto listiny.

38. Dovolací súd uvádza, že pre spôsobilosť listiny byť dôkazným prostriedkom nie je rozhodujúce, či ide o originál listiny (prvopis, pôvodné znenie), alebo o odpis či fotokópiu (fotograficky zhotovenú kópiu alebo iným spôsobom zhotovenú kópiu). Aj fotokópia listiny je spôsobilá byť vykonaná ako dôkaz zákonom predpokladaným spôsobom. Civilný sporový poriadok (predtým Občiansky súdny poriadok) v žiadnom svojom ustanovení neukladá súdu povinnosť vykonávať dôkaz iba originálom listiny. Od spôsobilosti listiny byť dôkazným prostriedkom však treba odlišovať spôsob vykonania dôkazu listinou súdom a posudzovanie pravosti a pravdivosti listiny. Pravosťou a pravdivosťou listiny sa súd zaoberá v rámci hodnotenia dôkazov, t. j. v rámci činnosti, pri ktorej súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na to, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli sporové strany. Dôkaz vykonaný fotokópiou listiny hodnotí súd ako každý iný dôkaz podľa zásad uvedených v ust. § 191 ods. 1 CSP (predtým § 132 OSP). V prípade vykonania dôkazu fotokópiou listiny možno len zvážiť jeho dôkaznú silu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. novembra 2010, sp. zn. 3 Obo 61/2009). V danej veci žalobcovia v konaní ako dôkaz predložili Výmer v jeho fotokópii (napr. na č. l. 590, pričom táto obsahovala odtlačok okrúhlej pečiatky vydávajúceho orgánu), ktorá listina potom bola spôsobilá byť dôkazným prostriedkom. Jeho originál sa nachádza v pripojenom spise Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6 Sp 2/2010 (v rámci príloh uplatneného reštitučného nároku na Obvodnom pozemkovom úrade Prešov), na čo už poukazovala právna zástupkyňa žalobcov na pojednávaní dňa 3. apríla 2017. Súd prvej inštancie preto mohol konštatovať, že kópia Výmeru o vlastníctve pôdy z 30. apríla 1948 predložená

žalobcami súhlasila s jej originálom. Súd následne v rámci hodnotenia dôkazov (§ 191 ods. 1 CSP, predtým § 132 OSP) posudzovali pravosť a pravdivosť tejto listiny, keď i v spojitosti s ďalšími listinnými dôkazmi, považovali Výmer za pravý, splňajúci všetky náležitosti vyžadované nariadením Slovenskej národnej rady č. 104/1946 Zb. Žalovanému bola takisto zachovaná i možnosť sa k jeho obsahu vyjadriť, ktorú i využil, keď namietal absenciu jeho zákonných náležitostí, z dôvodu ktorých ho považoval za neplatný. Samotná skutočnosť, že sa súdy potom s jeho názorom ohľadne nesplnenia náležitostí Výmeru nestotožnili, nemôže predstavovať porušenie jeho práva na spravodlivý proces, keďže súdy tento dôkaz hodnotili podľa zásad uvedených v ust. § 191 ods. 1 CSP. Žalovaný teda mal možnosť vyjadriť sa k tomuto dôkazu (a jeho obsahu), hoci žalobcami predloženého len v jeho fotokópii (avšak mu nič nebránilo ani nahliadnuť do pripojeného spisu sp. zn. 6 Sp 2/2010 potom, čo právna zástupkyňa žalobcov poukázala, že sa v ňom nachádza samotný originál tohto Výmeru), a keďže táto korešpondovala s jeho originálom (čo riadne súd prvej inštancie konštatoval), jej vykonanie (dokazovanie prečítaním kópie Výmeru) súdom prvej inštancie postačovalo na zistenie skutkového stavu veci.

39. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ neopodstatnene namieta, že v danej veci existovala prekážka *res iudicata* (§ 420 písm. d/ CSP) a že mu odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP).

40. Ako už bolo konštatované, v danom prípade dovolateľ vyvodzoval prípustnosť podaného dovolania (i) z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

41. Pre všetky procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku v dovolaní zdefiniuje a špecifikuje. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

42. Právnu úpravou dovolania v Civilnom sporovom poriadku sa sleduje náprava nesprávností v individuálnom spore dovolateľa, ale tiež dosiahnutie cieľov významných z hľadiska celkového rozhodovania všeobecných súdov Slovenskej republiky. Ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ CSP sa takto sleduje zámer minimalizovať nežiaduce odklony rozhodnutí odvolacích súdov od rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, a tým prispieť k ich jednotnému rozhodovaniu.

43. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP má tiež osobitný význam korelačný vzťah medzi „právnou otázkou“ a „rozhodovacou praxou odvolacieho súdu“. Najvyšší súd už v niektorých rozhodnutiach uviedol, že „ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu vyjadrujú predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovaně vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali“ (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 158/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 6 Cdo 21/2017 a tiež 6 Cdo 129/2017).

44. Ak dovolateľ odôvodnil prípustnosť dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, potom je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal

odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť (R 83/2018).

45. Podľa žalovaného sa odvolací súd vo svojom rozhodnutí odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyslovením, že Výmer o vlastníctve pôdy spĺňal všetky náležitosti vyžadované nariadením Slovenskej národnej rady č. 104/1946 Zb., a preto sa jeho správnosť prezúmavala. S poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 3 Cdo 12/2004, 5 Cdo 157/2007, 4 Cdo 48/2008, R 44/2005, 1 MCdo 8/2009) uviedol, že Výmer o vlastníctve pôdy by mohol byť považovaný za právne perfektný, ak by v ňom bolo uvedené: kto ho vydal, označenie právneho predpisu, podľa ktorého bol vydaný, akej veci sa týkal, bol datovaný, opatrený odtlačkom okrúhlej pečiatky s podpisom poverenika, obsahoval mená a priezviská bývalých vlastníkov, označenie osôb, v prospech ktorých sa vydával, obsahoval presné označenie nehnuteľností, ktorých sa týkal a ďalšie podmienky, za ktorých sa uskutočnilo pridelenie k tam uvedeným nehnuteľnostiam. Výmer predložený žalobcami však neobsahoval odtlačok okrúhlej pečiatky poverenika, neboli v ňom uvedení všetci pôvodní vlastníci nehnuteľností, nebola v ňom uvedená cena a nehnuteľnosti ním prideľované neboli dostatočne presne označené (kde presne sa nachádzali). Žalovaný mal za to, že absencia nevyhnutných náležitostí výmeru v spojení s okolnosťami, za ktorých bol majetok skonfiškovaný pôvodnému vlastníkovi, musela viesť nevyhnutne k záveru, že výmer o vlastníctve pôdy nemohol byť účinne vydaný, aj keby bol opatrený pečiatkou príslušného orgánu. Nedostatok úradnej pečiatky v rozhodnutí o vlastníctve a chýbanie podstatnej náležitosti - ceny, za ktorú sa nehnuteľnosť nadobúda, znamenali to, že takéto rozhodnutie orgánu štátu nemohlo viesť ani k vydržaniu, pre absenciu dobrej viery držiteľa (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 56/03).

46. Hoci dovolateľ v súvislosti s týmto dovolacím dôvodom nedefinoval žiadnu právnu otázku, od vyriešenia ktorej malo závisieť rozhodnutie dovolacieho súdu, pri ktorej riešení sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (viac menej iba formálne namietal, že rozhodnutie dovolacieho súdu spočívalo v nesprávnom právnom posúdení vo veci určenia vlastníckeho práva žalobcov), dovolací súd z obsahu jeho dovolania (§ 124 CSP) vyvodil, že ňou zrejme má byť otázka „či v danej veci listinu - Výmer o vlastníctve pôdy z 30. apríla 1948 bolo možné považovať za verejnú listinu spôsobilú vyvolať účinky predpokladané v § 1 ods. 2 nariadenia Slovenskej národnej rady č. 104/1946 Zb., ak táto nespĺňala všetky podstatné, zákonom požadované náležitosti tohto nariadenia“ a v ďalšom „či potom takáto listina bola oprávneným titulom pre vydržanie vlastníckeho práva žalobcov resp. ich právnych predchodcov k pozemkom, pre absenciu dobrej viery ich držiteľov“.

47. Nariadenie č. 104/1946 Zb. SNR o vydávaní výmerov o vlastníctve pôdy, pridelenej podľa nariadenia č. 104/1945 Zb. SNR v znení nariadenia č. 64/1946 Zb. SNR (ďalej len nariadenie) upravovalo, ako to vyplýva z jeho názvu, vydávanie výmerov o vlastníctve pôdy pridelenej podľa nariadenia č. 104/1945 Zb. SNR. Podľa § 1 ods. 1 nariadenia vydávať prídelcom výmery o vlastníctve pôdy bolo oprávnené Povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy. Výmer definuje ako verejnú listinu dokazujúcu vlastnícke právo prídelcu k pridelenej pôdohospodárskej nehnuteľnosti, na základe ktorej príslušný knihovní súd urobí záznam vlastníckeho práva v prospech prídelcu bez podmienky dodatočného ospravedlnenia (§ 1 ods. 2 nariadenia). Z uvedeného je zrejmé, že ak výmer bol vydaný k tomu oprávneným subjektom a obsahuje všetky podstatné náležitosti, má povahu verejnej listiny so všetkými z toho vyplývajúcimi právnymi dôsledkami. Ak výmer nevydal kompetentný orgán, prípadne v ňom chýbajú zákonom požadované podstatné náležitosti, nejde o listinu verejnú. Právnym následkom vady takejto listiny nie je teda jej neplatnosť, ale skutočnosť, že listina povahu verejnej listiny nemá a teda, že nie je spôsobilá vyvolať účinky predpokladané v ustanovení § 1 ods. 2 nariadenia (k tomu pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 48/2008).

48. V posudzovanej veci Výmer o vlastníctve pôdy z 30. apríla 1948 spĺňal tak po formálnej, ako aj po obsahovej stránke všetky zákonné podmienky a náležitosti. Bol vydaný Povereníctvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave, teda orgánom podľa § 1 ods. 1 nariadenia k tomu kompetentným. Je v ňom uvedené, kto ho vydal, označenie právneho predpisu, podľa ktorého sa

vydáva, akej veci sa týka, je datovaný, opatrený odtlačkom okrúhlej pečiatky a podpisom povereníka, obsahuje mená a priezviská bývalých vlastníkov, označenie osôb, v prospech ktorých sa vydáva, presné označenie nehnuteľností, ktorých sa týka a ďalšie podmienky, za ktorých sa uskutočňuje pridelenie k tam uvedeným nehnuteľnostiam. Ide preto nepochybne o prídelovú listinu, ktorú treba považovať za „perfektnú“ a ktorá má povahu verejnej listiny spôsobilej vlastnícke právo prídelcov k nehnuteľnostiam tam označeným, včítane tých, ktoré sú predmetom sporu, preukázať. Keďže k nadobudnutiu vlastníctva prídelom zásadne nebolo treba intabulácie, nedostatok zápisu nemal vplyv na vlastníctvo k prídelu. Z hľadiska vlastníctva nebola preto ani v danom prípade rozhodujúca skutočnosť, že v pozemkovej knihe nebol urobený zápis o prídelovom konaní.

49. Rovnako správny bol aj záver odvolacieho súdu, že právni predchodcovia žalobcov sa prídelu nevzdali v prospech JRD. Odňatie prideleného majetku a vzdanie sa prídelu boli totiž dva odlišné právne inštitúty, ktoré umožňovali v tom čase platné právne predpisy. Vzdanie sa prídelu pôdy umožňoval zákon č. 141/1950 Zb. (Občiansky zákonník) účinný od 1.1.1951 (ďalej len Občiansky zákonník alebo OZ) v ustanovení § 132 ods. 1, podľa ktorého vlastníctvo sa strácalo najmä tým, že ho nadobudol niekto iný alebo že sa ho vlastník vzdal a že išlo o jednostranný právny úkon, ktorým vlastník strácal svoje vlastnícke právo a dochádzalo tak k jeho prechodu na štát alebo inú právnickú osobu. Pre platnosť právneho úkonu o právach k nehnuteľnostiam zákon vyžadoval písomnú formu, okrem, ak išlo o nájom rodinného domčeka alebo inej podobnej stavby alebo len časti budovy (§ 40 ods. 1 v spojení s § 38 OZ) a že z právneho úkonu musela vyplývať bez akýchkoľvek pochybností vôľa vlastníka vzdať sa vlastníctva k určitej veci. Podľa názoru dovolacieho súdu treba prisvedčiť odvolaciemu súdu v tom, že v spise sa nenachádza žiaden dôkaz o právnom úkone urobenom právnymi predchodcami žalobcov v písomnej forme, obsahom ktorého by bol ich prejav vôle smerujúci k vzdaniu sa vlastníctva k nehnuteľnostiam prideleným Výmerom o vlastníctve pôdy z 30. apríla 1948, včítane tých, ktoré sú predmetom sporu, v prospech JRD. Za takýto dôkaz nie je možné považovať samotné vznesenie pozemkov právnymi predchodcami žalobcov do JRD v roku 1959.

50. Z uvedeného je zrejmé, že rozsudok odvolacieho súdu založený na právnom názore, podľa ktorého Výmer o vlastníctve pôdy z 30. apríla 1948 je platný a zároveň ide o verejnú listinu, vydanú príslušným štátnym orgánom, ktorej správnosť sa prezumuje a že samotným odovzdaním pozemkov do užívania JRD sa právni predchodcovia žalobcov nevzdali vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam, nespočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Odvolací súd v tomto smere nepochybil, keď podľa neho Výmer obsahoval všetky podstatné náležitosti a bol spôsobilý vyvolať účinky predpokladané v ustanovení § 1 ods. 2 nariadenia Slovenskej národnej rady č. 104/1946 Zb., a teda sa od tejto rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vo svojom rozhodnutí neodklonil. V dôsledku uvedeného nebol naplnený dovolací dôvod uvedený v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

51. Pokiaľ išlo o otázku, či Výmer o vlastníctve pôdy mohol byť oprávneným titulom pre vydržanie vlastníckeho práva žalobcov resp. ich právnych predchodcov k dotknutým pozemkom, keď podľa dovolateľa tento z dôvodu nedostatku úradnej pečiatky a ďalších chýbajúcich podstatných náležitostí k vydržaniu viesť nemohol, a to pre absenciu dobrej viery držiteľov, dovolací súd uvádza, že (odhliadnuc od záveru, že Výmer spĺňal všetky podstatné náležitosti) odvolací súd svoje rozhodnutie o vlastníckom práve žalobcov nezaložil na tom, že žalobcovia resp. ich právni predchodcovia pozemky do svojho vlastníctva vydržali (kde by uchopovacím titulom mal byť tento Výmer), ale že sa stali ich riadnymi vlastníkmi na základe uvedeného Výmeru, a že tieto pozemky im v ďalšom období už zákonným spôsobom odňaté (skonfiškované, odobraté, resp. znárodnené) neboli. Inými slovami, odvolací súd považoval žalobcov za vlastníkov pozemkov nie titulom ich vydržania, ale titulom ich nadobudnutia na základe Výmeru o vlastníctve pôdy, a na tom, že v ďalšom období toto vlastnícke právo nestratili. Na otázke nastolenej žalovaným preto rozhodnutie odvolacieho súdu nespočívalo.

52. So zreteľom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaného z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nevyplývala, keďže sa odvolací súd v otázke posúdenia náležitostí Výmeru o vlastníctve pôdy a jeho účinkov, neodklonil od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a na otázke, či Výmer mohol byť oprávneným titulom pre vydržanie vlastníckeho práva žalobcov resp. ich právnych

predchodcov k dotknutým pozemkom, rozhodnutie odvolacieho súdu nespočívalo.

53. Dovolateľ zastáva názor, že jeho dovolanie je prípustné aj podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

54. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je potom relevantná právna otázka, pri riešení ktorej sa v rozhodovacej praxi vyskytla nejednotnosť navonok prejavená v prijatí odlišných právnych názorov; inými slovami ide o otázku, ktorú už dovolací súd riešil, v jej riešení dovolacími senátmi sa ale prezentuje nejednotnosť brániaca vytvoreniu ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, je jeho (procesnou) povinnosťou: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ označením konkrétnych (odlišných, napríklad aj navzájom si protirečiacich) rozhodnutí odvolacieho súdu doložiť, že predmetná právna otázka je dovolacím súdom skutočne rozhodovaná rozdielne. V rozhodnutí sp. zn. 8 Cdo 78/2017 najvyšší súd doslovne uviedol, že v takom prípade je dovolateľ „povinný dovolací dôvod vymedziť označením rozhodnutí odvolacieho súdu, v ktorých dovolací súd o danej právnej otázke rozhodoval rozdielne (zaujal iné právne závery)“. Obdobný záver vyjadril najvyšší súd aj v ďalších rozhodnutiach (napr. 3 Cdo 87/2017, 4 Cdo 14/2017, 6 Cdo 185/2016, 8 Cdo 141/2017).

55. Dovolateľ opätovne v dovolaní nekonkretizoval právnu otázku, od vyriešenia ktorej malo závisieť rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktorá má byť dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne a rovnako iba viac menej formálne namieta nesprávne vyhodnotenie prelomenia zásady „nemo plus iuris“ v prospech dobromyseľného nadobúdateľa nehnuteľnosti súdmi v ich rozhodnutiach. V tomto smere však treba uviesť, že sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 CSP a § 432 ods. 2 CSP.

56. Dovolateľ na podporu svojich tvrdení neoznačil ani také rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré by riešili prelomenie tejto zásady v prospech dobromyseľného nadobúdateľa rozdielne. V prvom ním označenom rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo 71/2011 najvyšší súd o. i. konštatoval, že „aj keď dôsledkom vyplývajúcim zo zásady [„nemo ad alium plus iuris transfere potest, quam ipse habet“ (nikto nemôže previesť viac práv, než má sám)] je nemožnosť nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti od nevlastníka, nemožno vylúčiť situáciu, keď proti princípu ochrany práva pôvodného vlastníka bude pôsobiť princíp ochrany dobrej viery nového nadobúdateľa. V súvislosti s riešením kolízie týchto princípov dovolací súd zastáva názor, že ochranu skutočného vlastníka, zaručovanú zásadou „nikto nemôže previesť viac práv, než má sám“ možno prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa len celkom výnimočne, pokiaľ je nad akúkoľvek pochybnosť zjorné, že nadobúdateľ je dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol (porovnaj nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3314/11 z 2. októbra 2012). Dobrá viera musí byť pritom hodnotená veľmi prísne, pričom poskytnutie ochrany dobromyseľnému nadobúdateľovi sa s prihliadnutím na individuálne okolnosti posudzovanej veci musí javiť ako spravodlivé. Poskytnutie tejto ochrany sa vo svojich dôsledkoch prejaví ako možnosť dobromyseľného nadobúdateľa pokračovať v oprávnenej držbe. O dobrú vieru ide vtedy, ak nadobúdateľ nehnuteľnosti ani pri vynaložení potrebnej opatrnosti, ktorú možno od neho s ohľadom na okolnosti a povahu prípadu požadovať, nemal, prípadne nemohol mať (z hľadiska kritéria priemerne obozretného jedinca) dôvodné pochybnosti o tom, že v skutočnosti subjektu, ktorý je ako nositeľ určitého práva zapísaný v katastri (evidencii) nehnuteľností, takéto právo nesvedčí“. V danej veci išlo o prípad, keď štát ako nevlastník nehnuteľností, tieto predal na verejnej dražbe postupom podľa zák. č. 427/1990 Zb. (v rámci tzv. malej privatizácie). Dovolací súd tu vychádzal z názoru, že vlastníctvo nadobúdané v tzv. malej privatizácii je vlastníctvom nadobúdaným na základe zmluvy, na ktorú sa vzťahuje jedna zo základných zásad súkromného práva, a to zásada „nemo ad alium plus iuris transfere potest, quam ipse habet“ (nikto nemôže previesť viac práv, než má sám). Táto zásada chráni vlastnícke právo skutočného („pravého“) vlastníka. Jej uplatnenie znamená, že platne nemôže nadobudnúť

vlastnícke právo právny nástupca, ak subjekt, od ktorého odvodzuje (derivatívne) svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti, toto právo nikdy nenadobudol, a teda ho ani nemohol ďalej platne previesť. Dovolací súd dodal, že aj keď dôsledkom vyplývajúcim z vyššie uvedenej zásady je nemožnosť nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti od nevlastníka, nemožno vylúčiť situáciu, keď proti princípu ochrany práva pôvodného vlastníka bude pôsobiť princíp ochrany dobrej viery nového nadobúdateľa. V súvislosti s riešením kolízie týchto princípov dovolací súd zastával názor, že ochranu skutočného vlastníka, zaručovanú zásadou „nikto nemôže previesť viac práv, než má sám“ možno prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa len celkom výnimočne, pokiaľ je nad akúkoľvek pochybnosť zrejmé, že nadobúdateľ je dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol. Len samotná skutočnosť, že štát bol zapísaný ako vlastník nehnuteľnosti predávanej na verejnej dražbe v tzv. malej privatizácii, nemohla sama o sebe založiť dobrú vieru (presvedčenie) právneho predchodcu žalovaných (vydražiteľa), že štátu svedčí aj platný právny titul, na základe ktorého je jeho vlastnícke právo v evidencii nehnuteľností zapísané.

57. V ďalšom z označených rozhodnutí (sp. zn. 6 Cdo 107/2011) dovolací súd (odhliadnuc od konštatovania nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a nerešpektovania záväzného usmernenia dovolacieho súdu týkajúceho sa právneho posúdenia veci odvolacím súdom v jeho predchádzajúcom zrušujúcom uznesení) síce rovnako poukázal na zásadu „nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet (nikto nemôže na iného previesť viac práv než má sám)“, avšak v súvislosti s úplne iným skutkovým stavom, než tomu bolo v posudzovanej veci. Vo veci sp. zn. 6 Cdo 107/2011 bolo predmetom konania určenie vlastníckeho práva žalobcu k nehnuteľnostiam (určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva), ktorého základom bolo tvrdenie žalobcu, že kúpna zmluva uzavretá medzi pôvodnými žalobcami a pôvodnou žalovanou o prevode vlastníctva nehnuteľností, je neplatná v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka (t. j. že jej uzavretie sa priečilo dobrým mravom). Dovolací súd uviedol, že: „ostatne uvedená zásada, okrem toho, že právo musí byť nadobudnuté v dobrej viere (odvolací súd sa vecou z tohto pohľadu vôbec nezaoberal), vychádza z toho, že právo bolo skutočne nadobudnuté a teda, že niekto sa stal jeho subjektom a preto spravidla nemôže byť tohto práva zbavený dodatočným odpadnutím (zrušením) právneho dôvodu, na ktorého základe sa stal prevodca (predchádzajúci prevodca) vlastníkom veci. Predpokladom uplatnenia tejto zásady a teda aj princípu právnej istoty je, že nadobúdateľ vec (nehnuteľnosť) nadobudol od skutočného vlastníka a nie od nevlastníka. Aj z tohto pohľadu bolo preto v danom prípade pre správne posúdenie veci určujúce zistenie, či pôvodná žalovaná nadobudla dotknuté nehnuteľnosti v rozpore, resp. bez rozporu s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka. Ak by totiž dotknutý právny úkon bol postihnutý absolútnou neplatnosťou, k prevodu vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam na pôvodnú žalovanú by nedošlo, keďže sa na takýto úkon hľadí, akoby nebol urobený. V zmysle zásady „nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet“ by bol rovnakou vadou postihnutý aj následný právny úkon urobený pôvodnou žalovanou (nepeňažný vklad dotknutých nehnuteľností do obchodnej spoločnosti LZ s. r. o.) a aj kúpna zmluva uzavretá medzi spoločnosťou LZ s. r. o. (konateľkou je pôvodná žalovaná) a žalovaným A. B. Odvolací súd (súd prvej inštancie) sa preto mal v zmysle usmernenia vysloveného v zrušujúcom uznesení najvyššieho súdu prejudiciálne zaoberať otázkou (ne)platnosti kúpnej zmluvy zo 4. februára 2004“.

58. Možno uzavrieť, že obe vyššie označené rozhodnutia dovolacieho súdu neriešia právne následky uplatnenia zásady „nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet (nikto nemôže na iného previesť viac práv než má sám)“ rozdielne a teda si neodporujú v závere, že jej uplatnenie znamená, že platne nemôže nadobudnúť vlastnícke právo právny nástupca, ak subjekt, od ktorého odvodzuje (derivatívne) svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti, toto právo nikdy nenadobudol, a teda ho ani nemohol ďalej platne previesť. Rozdielnosť medzi týmito rozhodnutiami potom spočíva iba v tom, že v rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo 71/2011 dovolací súd po konštatovaní tohto záveru, sa v ďalšom zaoberal aj možnosťou prelomenia tejto zásady ochranou dobrej viery nadobúdateľa, keď pripustil (celkom výnimočne) jej prelomenie za situácie, že bolo nad akúkoľvek pochybnosť zrejmé, že nadobúdateľ bol dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol. V rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo 107/2011 sa dovolací súd prelomením tejto zásady v prospech ochrany dobrej viery nadobúdateľa už nevenoval (ani venovať nemohol), keďže ako sám konštatoval, odvolací súd sa vecou z tohto pohľadu vôbec nezaoberal. Vyššie označené rozhodnutia si preto vo svojich záveroch nijako neodporujú (práve naopak sú v zhode v otázke

účinkov uplatnenia zásady „nemo plus iuris“), s tým rozdielom, že v rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo 71/2011 dovolací súd zaujal postoj aj k otázke prelomenia tejto zásady dobrou vierou nadobúdateľa, a v rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo 107/2011 sa k tejto otázke nevyjadril (a vyjadriť, pre absenciu jej neriešenia odvolacím súdom, ani nemohol). Uvedené rozhodnutia preto nemôžu predstavovať rozdielnu rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v otázke prelomenia zásady „nemo plus iuris“ v prospech dobromyseľného nadobúdateľa nehnuteľnosti. Nakoľko v tejto veci išlo práve o posúdenie otázky prelomenia tejto zásady dobrou vierou nadobúdateľa (žalovaného), relevantným pre toto konanie (a dôvodom na podanie dovolania podľa § 421 CSP) mohlo potom byť len rozhodnutie sp. zn. 6 Cdo 71/2011.

59. Ďalšie žalovaným označené rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (sp. zn. I. ÚS 549/2015) a Ústavného súdu Českej republiky (sp. zn. II. ÚS 165/2011, II. ÚS 77/2000, III. ÚS 247/2014) nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Pojem „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ sa totiž nenapĺňa rozhodnutiami Ústavného súdu Slovenskej republiky, krajských súdov Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Českej republiky, ani Európskeho súdu pre ľudské práva (3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 165/2018, 6 Cdo 79/2017 8 Cdo 102/2017). Dovolacím súdom v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP nie je ani Ústavný súd Českej republiky (3 Cdo 38/2019). V dovolaniach, prípustnosť ktorých je vyvodzovaná z tohto ustanovenia, nemožno preto (úspešne) poukazovať na rozhodnutia uvedených súdov. Pokiaľ je riešenie určitej právnej otázky týmto súdmi rozdielne, nemôže ísť o „rozdielnu rozhodovaciu prax dovolacieho súdu“ v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP (3 Cdo 204/2018).

60. Napriek vyššie uvedenému, závery týchto rozhodnutí (označených v bode 59. tohto rozhodnutia) potom korešpondujú záverom vysloveným v rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo 71/2011 a teda by nepredstavovali rozdielnu rozhodovaciu prax v otázke prelomenia zásady „nemo plus iuris“ v prospech dobromyseľného nadobúdateľa nehnuteľnosti, keďže jej prelomenie, dobrou vierou nadobúdateľa nehnuteľností, pripúšťajú.

61. Vzhľadom na skutočnosť, že dovolateľ v dovolaní nekonkretizoval (nenastolil) právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá mala byť dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (s výnimkou polemiky o nesprávnom vyhodnotení prelomenia zásady „nemo plus iuris“ v prospech dobromyseľného nadobúdateľa - žalovaného), ani neoznačil také rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré by prelomenie tejto zásady posudzovali rozdielne (zaujali k tejto otázke iné právne závery), nevymedzil uplatnený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP.

62. Aj napriek uvedenému, dovolací súd poznamenáva, že odvolací súd možnosti prelomenia uvedenej zásady posudzoval práve s ohľadom na závery rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 549/2015 (ako i v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu v tejto otázke), keď zohľadnil špecifické okolnosti a individuálne súvislosti tohto prípadu, ku ktorým došlo pri kolízii dvoch ústavných hodnôt - princípu ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (žalovaného) a princípu ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (žalobcov). Uzavrel, že právnych predchodcov žalobcov, resp. žalobcov nebolo možné považovať za „nebdelych vlastníkov“ týchto nehnuteľností, keďže od času ich nadobudnutia v roku 1948 (na základe Výmeru z 30. apríla 1948), pozemky fakticky užívali až do ich odovzdania v roku 1959 do správy JRD L., ktorá skutočnosť nemala za následok stratu ich vlastníckeho práva k nim (a nepredstavovala ani ich neobstarávanosť pri nakladaní s nimi), a od roku 1993 sa aktívne domáhali náhrady za obmedzenie ich vlastníckeho práva k nim od právneho predchodcu žalovaného (spoločnosti Drevokombinát Šariš, a. s.). Na druhej strane právny predchodca Drevokombinátu Šariš, a. s. (spoločnosť Piloimpregna n. p.) tieto pozemky nadobudol hospodárskou zmluvou z 30. júna 1971 len do správy (a teda nešlo o prevod vlastníckeho práva k nim), a v spojení so skutočnosťou, že sa právni predchodcovia žalobcov domáhali od jeho nástupcu (spoločnosti Drevokombinát Šariš, a. s.) náhrady za neoprávnené užívanie sporných pozemkov (čo muselo u neho vyvolať pochybnosti o vlastníckom práve), nemohla byť spoločnosť Drevokombinát Šariš, a. s., ktorá tieto pozemky následne kúpnu zmluvou v roku 1997 previedla na žalovaného, pri zachovaní odbornej starostlivosti dobromyseľná v tom, že bola (v čase ich prevodu na žalovaného) ich vlastníkom.

63. Prelomenie zásady „*nemo ad alium plus iuris transfere potest, quam ipse habet*“ nemožno potom automaticky uplatňovať na každého nadobúdateľa nehnuteľností, ale k nej dochádza len celkom výnimočne, pokiaľ je nad akúkoľvek pochybnosť zrejmé, že takýto nadobúdateľ bol dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol. Dobrá viera musí byť pritom hodnotená veľmi prísne, pričom poskytnutie ochrany dobromyseľnému nadobúdateľovi sa s prihliadnutím na individuálne okolnosti posudzovanej veci musí javiť ako spravodlivé. Poskytnutie tejto ochrany sa vo svojich dôsledkoch prejaví ako možnosť dobromyseľného nadobúdateľa pokračovať v oprávnenej držbe. O dobrú vieru ide vtedy, ak nadobúdateľ nehnuteľnosti ani pri vynaložení potrebnej opatrnosti, ktorú možno od neho s ohľadom na okolnosti a povahu prípadu požadovať, nemal, prípadne nemohol mať (z hľadiska kritéria priemerne obozretného jedinca) dôvodné pochybnosti o tom, že v skutočnosti subjektu, ktorý je ako nositeľ určitého práva zapísaný v katastri (evidencii) nehnuteľností, takéto právo nesvedčí.

64. V prejednávanej veci zistený skutkový stav podľa názoru dovolacieho súdu dobrú vieru žalovaného (posudzujúc ju prísne) konštatovať neumožňuje. Len samotná skutočnosť, že predávajúci bol zapísaný ako vlastník nehnuteľnosti, nemohla sama o sebe založiť dobrú vieru (presvedčenie) žalovaného, že predávajúcemu svedčí aj platný právny titul, na základe ktorého je jeho vlastnícke právo v evidencii nehnuteľností zapísané. Pod bežnú opatrnosť, ktorú bolo možné od neho požadovať, je nutné zahrnúť požiadavku aktívneho zistenia konkrétnych skutočností, vedúcich (z hľadiska kritéria priemernej obozretnosti) k presvedčeniu, že spoločnosť Drekokombinát Šariš, a. s. (ako právny nástupca spoločnosti Piloimpregna n. p.) v čase predaja disponoval platným nadobúdacím vlastníckym titulom. Vynaložením potrebnej aktivity bola zistiteľná a dostupná listina (hospodárska zmluva z 30. júna 1971 - založená i v katastrálnom spise), na základe ktorej došlo v roku 1971 k prevodu správy (nie vlastníctva) týchto pozemkov z Okresného národného výboru, finančného odboru v Prešove (ako odovzdávajúcej organizácie) na spoločnosť Piloimpregna n. p. Košice (ako preberajúcej organizácie), dostupný bol aj jej obsah a zistiteľná bola aj informácia, ktorou disponoval Drekokombinát Šariš, a. s., že ho právni predchodcovia žalobcov vyzvali (a v tomto smere podali i žalobu na súd) na poskytnutie náhrady za neoprávnené užívanie týchto pozemkov (a to v čase ešte pred uzavretím kúpnej zmluvy so žalovaným). Pochybnosti o platnom nadobúdacom titule spoločnosti Drekokombinát Šariš, a. s. a predtým spoločnosti Piloimpregna n. p. tak mohol mať aj žalovaný. S prihliadnutím na skutočnosť, že právnych predchodcov žalobcov nebolo možné považovať za „nebdelých vlastníkov“ a žalovaného za dobromyseľného nadobúdateľa pozemkov, za správny (a v súlade so závermi ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu i označeným rozhodnutím Ústavného súdu Slovenskej republiky) je potrebné považovať záver odvolacieho súdu, že v danej veci nebolo možné uprednostniť princíp ochrany nového nadobúdateľa (žalovaného) pred ochranou bdelých, pôvodných vlastníkov.

65. Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že dovolanie žalovaného proti rozsudku odvolacieho súdu nie je prípustné, keď sa v odvolacom konaní nepotvrdila existencia procesnej vady podľa § 420 písm. d/, f/ CSP, ani dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/, c/ CSP. Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. c/, f/ CSP.

66. Dovolací súd sa vzhľadom na spôsob rozhodnutia osobitne nezaoberal návrhom žalovaného na odklad právoplatnosti alebo vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia podľa § 444 ods. 1, 2 CSP.

67. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcom 1a/ až 7/ úspešným v dovolacom konaní priznal ich plnú náhradu, a to uložením povinnosti žalovanému zaplatiť náhradu týchto trov s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 1 a 2 CSP).

68. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.